

Nowe zabytki w Podlaskiem

Dwa nowe obiekty na terenie województwa podlaskiego zostały włączone do wojewódzkiej ewidencji zabytków. To kaplica grobowa Bzurów oraz mauzoleum rodziny Karczewskich i Kozłowskich w Wąsoszu.

- Oba obiekty reprezentują **wartości artystyczne** zawarte w formach architektonicznych, reprezentujących styl neoromański i klasycystyczny, a także **wartości historyczne** o zasięgu lokalnym, jako autentyczny, materialny dowód świadczący o historii szlachty dawnej ziemi wiskiej. Indywidualne grobowce, przybierające wielorakie formy, były wyznacznikiem statusu społecznego oraz świadczyły o znaczeniu danej rodziny - prof. Małgorzata Dajnowicz, podlaska konserwator zabytków.

Kaplica grobowa Bzurów została wybudowana w **1913 roku**. Wzniesiona w stylu neoromańskim w centralnej części cmentarza charakteryzuje się także motywami klasycystycznymi. O znaczeniu i dużych wpływach rodziny Bzurów może świadczyć posiadany przez nich majątek ziemski w XIX wieku, m.in. folwark Zofiówka i Adamowo z cegielnią, dobra w Nieckowie.

Mauzoleum rodziny Karczewskich i Kozłowskich jest kolejnym dowodem świadczącym o historii rodzin szlacheckich w tym regionie. Zostało wybudowane **około 1910 roku**. Pochowano w nim właściciela ziemskiego Jana Kozłowskiego oraz jego matkę - Wandę Martynę Andree z Klimontowiczów, którzy zginęli tragicznie 28 lipca 1920 roku rozstrzelani przez bolszewików. W mauzoleum znajduje się tablica epitafijna Stefana Karczewskiego hr. Jasieńczyk - prawnika, działacza narodowo-społecznego wśród Polaków na obczyźnie, opiekuna zesłańców politycznych. W mauzoleum spoczywa także jego żona - Wanda z Kozłowskich Karczewska (zm. 18 września 1935 roku) oraz Józefa-Elżbieta z Kozłowskich Ossowska (zm. 25 maja 1926 roku). Obiekt wzniesiony w stylu neoromańskim z silnymi motywami klasycystycznymi znajduje się w centralnej części cmentarza. Wykorzystanie betonowej cegły do budowy mauzoleum było wówczas rzadkością na tych terenach, to zjawisko unikatowe. Ponadto wykorzystanie kamienia polnego nadało całości kompozycji charakteru swojskości.

Wniosek o wpisanie tych obiektów do rejestru zabytków złożyła **parafia pw. Przemienienia Pańskiego w Wąsoszu**.

Więcej informacji na stronie [Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Białymstoku](#).

źródło: Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków
oprac. Paulina Dulewicz

